GOVERNMENT OF MAHARASHTRA DRAWING GRADE EXAMINATIONS

INTERMEDIATE GRADE EXAMINATION—1st PAPER

FRIDAY 29th NOVEMBER 2019

[TIME—10-30 A.M. TO 1-30 P.M.]

STILL LIFE

Instructions for Candidates.—

(1) Do not use mechanical instruments for drawing.

(2) Drawing in small size will not be considered.

(3) It is expected that the group of objects should be drawn the way it is seen from individual's position.

1. Draw a rectangle on the answer paper given to you leaving 2 cms. space horizontally and vertically. Frame all sides by hand only.
2. Make a large drawing of the group of object kept in front in the rectangle suitable to the given paper size. It is important that the composition of group of objects in the rectangle should be harmonious and proportionate.
3. To make the drawing more impressive you are allowed to make minor changes in the placement of the objects or proportion of the objects with each other or the size of the objects.
4. Care should be taken to keep the creative rendering of the group of objects intact while drawing without affecting the characteristics of the still-life. Colour the still-life in a suitable way as you understand.
5. While drawing and colouring the still-life, shade and light, texture and colour combinations are the points to be kept in mind for a creative design.
6. For colouring the drawing, use the following colour medium :—

Proposed Colour Medium :

Water (opaque/transparent), colour pencils, wax crayons, oil pastels, photo inks, colour available in environments can be used independently or combining together many according to your liking. Use of various techniques for creating textures can be used if felt necessary.

स्थिर-चित्र

परीक्षार्थींसाठी सूचना.—

(1) रेखाटनासाठी यांत्रिक साधनांचा उपयोग करू नये.

(2) लहान आकारातील चित्र विचारात घेतले जाणार नाही.

(3) वस्तुसमूह आपल्या जागेवरून जसा दिसत असेल तसा रेखाटन करणे अपेक्षित आहे.

१. तुम्हांस देण्यात आलेला उत्तरपत्रिकेचा कागद गरजेनुसार उभा किंवा आडवा धरून त्या कागदाच्या सर्व बाजूंनी कडेपासून सुमारे 2 सें.मी. जागा सोडून हातानेच एक आयत काढा.

२. त्या आयतामध्ये दिलेल्या कागदाच्या आकाराला शोभून दिसेल एवढ्या पुरेशा मोठ्या आकारात तुमच्या-समोर ठेवलेल्या वस्तुसमूहाचे सुसंवादी व प्रमाणबद्ध संयोजन (मांडणी) करा.

३. तुमचे चित्र अधिक आकर्षक करण्याच्या दृष्टीने त्या वस्तुसमूहाच्या मांडणीत किंवा वस्तुंच्या परस्परांशी असलेल्या प्रमाणात / आकारमानात किरकोळ स्वरूपाचे बदल करता येतील.

४. वस्तुसमूहाचे सृजनात्मक चित्रण करताना स्थिरचित्राचे वैशिष्ट्यपूर्ण स्वरूप मात्र कायम राहील अशी काळजी घेतली गेली पाहिजे. स्थिरचित्राचे रंगकाम योग्य पद्धतीने तुम्हांस जसे जाणवत असेल तसे करा.

५. स्थिरचित्राचे रेखांकन व रंगकाम करताना छाया-प्रकाश, पोत व रंगसंगती या बाबींकडे लक्ष देऊन सौंदर्यनिर्मिती प्रमुख उद्दिष्ट असावे.

६. चित्राच्या रंगकामासाठी खालील सूचित रंगमाध्यमाचा उपयोग करता येईल :—

सूचित रंगमाध्यम :

जलरंग (पारदर्शक / अपारदर्शक), रंगीत पेन्सिली, वॅक्स क्रेऑन्स, ऑईल पेस्टल्स, विविध रंगातील शाई, परिसरातील उपलब्ध रंग यांसारख्या रंगमाध्यमाचा प्रत्येकी स्वतंत्रपणे किंवा अनेकांचा एकत्रितपणे आपल्या आवडीनुसार उपयोग करता येईल. आवश्यकता वाटल्यास विविध तंत्रे वापरून पोतनिर्मिती करता येईल.

[उलटून पहा

स्थिर-चित्रण

परिक्षार्थियों के लिए आवश्यक सूचनाएँ.—

(1) रेखांकन के लिए यांत्रिक उपकरणों का उपयोग न करें।

(2) छोटे आकार वाले चित्र पर विचार नहीं किया जाएगा।

(3) वस्तू समूह अपने स्थान से जैसा दिखे उसे वैसा ही बनाना अपेक्षित है ।

. बिना किसी उपकरण की सहायता से कागज (उत्तरपत्रिका) के चारों ओर दो-दो सेंटीमीटर का हाशिया छोड़कर एक आयत बनाइए।

. इस आयत में सामने रखी हुई वस्तू-समूहों के चित्रों का संयोजन कागज के आकार के अनुकूल, प्रमाणबद्ध तथा सुसंगत ही बनाएँ।

. आप अपने चित्र को अधिक आकर्षक बनाने के लिए वस्तू-समूह की व्यवस्था उनके सापेक्ष अनुपात और आकार में मामुली परिवर्तन कर सकते हैं।

. वस्तू-समूह का सृजनात्मक चित्रण करते समय इस बात का विशेष ध्यान रखें, कि स्थिर-चित्र का विशिष्ट स्वरूप कायम रहे। स्थिर-चित्र में रंग भरने का काम अपने पसंद के अनुसार उचित ढंग से करें।

. स्थिर-चित्रण का रेखांकन एवं रंगकार्य करते समय छाया-प्रकाश, बुनावट (Texture) और रंगसंगती को ध्यान में रखते हुए एक सुंदर चित्र का निर्माण करना आपका उद्‌देश्य होना चाहिए।

. चित्र के रंगकाम के लिए नीचे दिए गए सूचित रंगमाध्यम का उपयोग करें।

सूचित रंग माध्यम :

जल-रंग (पारदर्शी/अपारदर्शी) रंगीन पेन्सिल, वॅक्स क्रेऑन्स, ऑईल पेस्टल्स, विविध रंगीन स्याही, परिसर में उपलब्ध रंग आदि रंग माध्यमों का स्वतंत्र रूप से अथवा एकत्रित रूप में उपयोग किया जा सकता है। आवश्यकतानुसार विविध तकनीक (तंत्र) का उपयोग कर बुनावट (टेक्चर) का निर्माण कर सकते हैं ।

STILL LIFE ساکت زندگی

امیدوار کے لیے ضروری ہدایات :۔

۱) تصویر کو بنانے کے لئے کسی بھی ہندسی آلات (میکانکی آلات) کا استعمال نہ کیا جائے۔

۲) بنی ہوئی چھوٹی تصویر کو کوئی اہمیت نہیں دی جائے گی۔

۳) سامنے رکھی ہوئی چیزیں اپنی جگہ سے جیسی نظر آرہی ہیں اسی طرح بنانا ضروری ہے۔

* دیئے گئے ڈرائینگ پیپر کے چاروں طرف سم 2 کا حاشیہ چھوڑ کر ایک مستطیل نما خاکہ بنائیے۔

* کاغذ کی سائز کے مطابق آپ کے سامنے رکھی ہوئی اشیاء کی خوشنما اور متناسب تصویر بنائیے۔

* اشیاء کی گروپ سازی کرتے وقت تناسب اور جسامت میں آپ معمولی تبدیلی کر سکتے ہیں۔

* اشیاء کی تصویر کشی کے دوران اس بات کا خیال رکھا جائے کہ اس کی اصل روح قائم رہے۔

* اسٹل لائف (ساکت زندگی) خوبصورت نمونہ ہو اس لئے روشنی، سایہ، رنگ اور بناوٹ پر توجہ دی جائے۔

* تصویر میں خوبصورتی لانے کے لیئے مندرجہ ذیل رنگوں کا استعمال کریں۔

رنگوں کے استعمال کے ذرائع :

آبی رنگ (شفاف۔غیر شفاف) رنگین پنسل۔ موی کلر۔ آئیل پیسٹل مختلف رنگوں کی سیاہی جو ماحول کی مناسبت سے ہو۔ آپ رنگوں کا استعمال آزادانہ طور پر یا یکجا کر کے اپنی پسند کے مطابق اور ضرورت ہو تو مختلف تکنیک کا استعمال کر سکتے ہیں ۔
